

El futur de la fiscalitat a Andorra

Josep Tudel i Cuberes

Parlar d'un sistema tributari és sempre complex, ja que comporta una anàlisi exhaustiva de les especificitats i característiques pròpies del lloc on s'aplica. Per tant hem de tenir clar, per definir quin sistema tributari és el més adequat per al Principat, saber quin model de país volem. Hi ha dues opcions. La primera és aïllar-se de la resta de països veïns i mantenir l'opacitat dels revinguts econòmics. La segona és ampliar els horitzons de cooperació amb la UE i deixar de ser un paradís fiscal. Nosaltres, des de Renovació Democràtica, creiem que Andorra no pot continuar sent un illot en mig d'Europa. I també pensem que el model tributari del país ha de ser el més just possible per a tots els membres de la societat andorrana.

El model tributari no és res més que la contribució de les diferents classes socials i sectors productius per fer front a les despeses públiques. Una despesa pública que en els darrers dotze anys ha estat una de les causes principals que el nostre país es trobi en una situació d'endeutament crítica. Abans de tirar endavant qualsevol projecte impositiu, hem de resoldre, o almenys regular, aquesta despesa pública.

Els motius per a aquest endeutament són diversos. Un, i segurament el més important, són les despeses de funcionament. Actualment més de la meitat del pressupost de l'Estat es destina a despeses de funcionament. I el que és més preocupant, el seu increment és cada any més elevat. Per tant, cal analitzar el perquè d'aquesta situació i trobar-hi una solució per minimitzar aquest tipus de despesa. L'estructura administrativa del nostre país (les set parròquies) comporta en molts casos una duplictat de serveis, fet que directament repercuteix en la butxaca del

ciudadà. No es tracta de prescindir del funcionariat existent, sinó d'optimitzar els recursos (65 funcionaris per a 1.000 ciutadans; a Catalunya, 35/1.000... Xavier Sáez, professor del departament d'Economia Política i Hisenda Pública de la Universitat de Barcelona.)

Una altra de les causes de l'endeutament de l'Estat andorrà és la manca de control en l'adjudicació d'obres públiques. Tots tenim presents els darrers episodis pel que fa a aquestes concessions (túnel de la Massana, forn incinerador, túnel d'Envalira...). Al nostre entendre, des de Renovació Democràtica, trobem tres punts que cal tenir en compte a l'hora de programar qualsevol obra pública.

- Prioritzar les grans obres.
- Respectar el pressupost adjudicat.
- Fer respectar el termini d'acabament.

I actualment cap d'aquests tres punts són respectats.

D'altra part ens enfrontem a la ineficàcia de l'actual política d'integració social, que incideix directament i de forma negativa en l'economia.

La permissivitat de l'Estat amb determinats sectors empresarials comporta un problema força preocupant: l'alta rotació de la mà d'obra.

La conseqüència més greu és la inestabilitat del nostre PIB. Inestabilitat laboral dels treballadors, inestabilitat de la població, recursos econòmics interns destinats a l'estranger per la impossibilitat d'accés a la propietat... Són exemples clars de l'efecte invers al necessari en política d'integració.

L'economia productiva del nostre país se sosté en les empreses familiars, que, com per a tots és conegut, es troben en un moment de crisi molt accentuat.

Accentuat per moltes circumstàncies: crisi de l'economia mundial, canvi del model comercial. Si l'empresa familiar vol créixer, o en el pitjor dels casos sobreviure, necessita evolucionar. Un estudi fet pel Sr. Josep Tàpies, professor de l'IESE, recomana que perquè els actius de l'empresa es puguin repartir entre els hereus, cal que l'empresa tingui un ritme de creixement d'un 15% anyal. Però amb l'índex de saturació del mercat andorrà, es comença a fer inviable. I en conseqüència, s'han de buscar nous horitzons per trobar les oportunitats que ja no es troben en el nostre territori.

En l'àmbit institucional és necessari modificar urgentment el sistema impositiu andorrà, deixant de banda l'actual paradís fiscal (OCDE) per un règim impositiu homologable amb el de la UE. D'aquesta manera es posaria fi a l'economia especulativa i poc transparent.

Parlar del sistema impositiu actual és parlar de tot un seguit d'adjectius: enrevessat, complex, incòmode, ineficaç i, sobretot, injust. Per dir més, impropri d'un

Estat de 70.000 habitants. Per a Renovació Democràtica, la política impositiva no ha de tenir només una finalitat recaptatòria i per a això s'han de modular els tributs amb una sensibilitat social i amb una perspectiva de liberalització de l'economia. Entenem de manera general que els impostos han d'aplicar-se executivament a aquells actes o processos que siguin productius i fugir de la imatge d'una administració que gairebé s'inventa impostos, no per a usos socials sinó per *tapar* l'incontrolable creixement de la despesa. És més, els impostos no han de ser només per pagar deutes, sinó per donar també una contrapartida al contribuent. Cert és que com més recursos, més capacitat de realització té l'administració, però també és cert que la font d'aquests recursos, els ciutadans, són capaços de generar riquesa amb aquells impostos que no paguen o que els aporten prestacions socials.

Per concloure, des de Renovació Democràtica el sistema impositiu que proposem no és cap altre que un impost sobre el consum (IVA) i un impost directe sobre el benefici de les societats i les empreses. En cap cas no considerem que sigui necessària la contribució tributària de les persones físiques. No cal anar a inventar res. Aquest model tributari reuneix les condicions de transparència, eficàcia, seguretat i sobretot un sistema impositiu just.

Per què considerem que aquest mecanisme impositiu és l'adequat? L'impost directe sobre el consum no fa distinció; tot consumidor contribueix proporcionalment a l'Estat. Així mateix, la imposició fiscal directa, ja que es fa sobre una quantitat mínima dels beneficis, protegeix la micro, petita i fins i tot mitjana empresa del nostre país, ja que cadascuna pagarà proporcionalment als seus beneficis.

Actualment som incapaços de determinar els percentatges d'aplicació impositiva; considerem que per arribar a donar xifres exactes, primer hem de conèixer les necessitats reals del nostre país. Des de Renovació Democràtica tenim la ferma convicció que hem de recaptar, però de forma equitativa i equilibrada al país i als contribuents.

Josep Tudel i Cuberes

Empresari i secretari d'organització de Renovació Democràtica